

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718202764
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8718202764.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXXX/XX, XXX XX E., o zaplatenie 10.896,81 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 9Csp/59/2018-99 zo dňa 11.03.2020, takto

rozhodol:

Zrušuje prvoinštančný rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi 10.896,81 eur, úrok 299,57 eur, úrok z omeškania 4,81 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11.196,38 eur od 20.04.2018 do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti, čo do úroku 7,90 % ročne zo sumy 10.896,81 eur od 20.04.2018 do zaplatenia, žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 28.05.2018 domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 10.896,81 eur, úroku v sume 299,57 eur (nárok vznikol z neuhradených splátok do dátumu zosplatenia úveru, úroková sadzba vo výške 7,90 % ročne vyplýva zo zmluvy), úroku z omeškania v sume 4,81 eur (nárok vznikol z neuhradených splátok do dátumu zosplatenia úveru), úroku 7,90 % ročne z nezaplatenej istiny vo výške 10 896,81,- eur od 20.4.2018 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 10.896,81 eur a nezaplatených úrokov 299,57 eur od 20.4.2018 do zaplatenia a náhrady trov konania. Dňa 02.06.2014 uzatvoril žalobca so žalovanou Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 15 000,- eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bola povinná splatiť do 15.05.2024. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti a preto bola listom zo dňa 19.04.2018 vyzvaná na predčasné splatenie poskytnutého úveru do dátumu uvedeného na výzve, a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia Druhou upomienkou/Opakovaným upozornením zo dňa 14.02.2018. Pohľadávka žalobcu voči žalovanej ku dňu predčasného zosplatenia (dňa 19.04.2018) predstavovala 11 289,55,- eur. Žalovaná po zosplatení úveru do dňa podania žaloby neuskutočnila žiadnu úhradu.

Prvoinštančný súd vec posúdil podľa § 488 OZ, § 497 Obch. zák., § 39 OZ. Ďalej aplikoval § 52 ods. 1 - 4 OZ, § 53 ods. 1 OZ, § 54 ods. 1 OZ a § 517 OZ.

Súd prvej inštancie vyhovel v časti zaplatenia žalovanej istiny 10.896,81 eur, kapitalizovaného úroku v sume 299,57 eur z neuhradených splátok do predčasnej splatnosti úveru a to spolu s úrokom z omeškania uplatneným žalobcom v rámci zákonnej výšky 5,00 % ročne odo dňa nasledujúceho po dni predčasnej splatnosti úveru, t. j. od 20.04.2018 do zaplatenia (úrok z omeškania teda patrí žalobcovi zo sumy 11 196,38 eur = 10 896,81 eur + 299,57 eur). Do predčasnej splatnosti úveru (t.j. do 19.04.2018) priznal súd žalobcovi kapitalizovaný úrok z omeškania v sume 4,81,- eur.

V časti, v ktorej si žalobca uplatnil 7,90 % zmluvný úrok zo sumy 10 896,81,- eur od 20.04.2018 do zaplatenia súd prvej inštancie žalobu zamietol ako nedôvodnú a odporujúcu platnej právnej úprave. Uviedol, že zosplatením úveru sa z doterajšieho úveru stal peňažný dlh, ktorý žalovaná dlhuje žalobcovi a preto žalobca nemôže žalobou naďalej žiadať od žalovanej plnenie, pretože tento zmluvný vzťah platil do zosplatenia a po ňom ide medzi účastníkmi o záväzkový vzťah o zaplatenie dlžnej peňažnej sumy s prísl.. Keďže došlo k zosplateniu z vôle žalobcu, zmenil sa pôvodný zmluvný vzťah medzi sporovými stranami a žalovanej vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi vyčíslený peňažný dlh spolu so zákonnou výškou úroku z omeškania podľa občianskoprávných predpisov a iný nárok žalobcu je nedôvodný a odporuje platnej právnej úprave.

O trovách konania rozhodol v súlade s ust. § 255 a § 262 ods. 1 a 2 CSP.

3. V zákonom stanovenej lehote podal proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti odvolanie žalobca. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukázal na aplikáciu ust. § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka a na § 13 ods. 3, § 16 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úverov. Žalobca uviedol, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať so (zákonnými) úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Cituje závery z viacerých rozhodnutí odvolacích súdov v SR, ktoré riešili otázku úrokov po zosplatení úveru (rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/12/2017zo dňa 31.01.2017, rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 12Co/116/2017 zo dňa 19.06.2018). Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.07.2019 v ktorom súd dospel k možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania. Žalobca poukázal, že povinnosť vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi aj po odstúpení od zmluvy o úvere nepredstavuje sekundárny záväzok, ale záväzok pôvodný, ktorý sa odstúpením od zmluvy modifikoval vo svojej splatnosti. Povinnosť dlžníka pri aplikácii ust. § 506 Obchodného zákonníka zaplatiť úroky a dlžnú sumu nezaniká. Osobitne poukázal na k odlišné stanovisko predsedníčky senátu k rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 9Co/38/2018 zo dňa 18.10.2018. Zosplatením nezaniká povinnosť platiť úroky, tieto sa iba stávajú spolu s nezaplatenou istinou úveru splatnými. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil, vyhovel žalobe v celom rozsahu a aby súd žalobcovi priznal aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku za podané odvolanie.

4. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a *contratio* a dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podaným odvolaním nebol napadnutý I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, a ktorým bola žalovaná zaviazaná na peňažné plnenie, preto v tejto časti nadobudol rozsudok súdu prvej inštancie právoplatnosť (§ 226, § 228 ods. 1 CSP), a preto nebolo oprávnením ani povinnosťou odvolacieho súdu túto časť prvoinštančného rozhodnutia preskúmať. Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania, odvolací súd preskúmal rozhodnutie len v jeho zamietavej časti a súvisiacom výroku o trovách konania.

7. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

ktorým je Slovenská republika viazaná. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia je tou časťou, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Zákon stanovuje zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) tak, aby z neho bola zrejماً jeho opodstatnenosť, zákonnosť, spravodlivosť. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Je nevyhnutné, aby text odôvodnenia nebol len popisný a formálny, ale aby, naopak, obsahoval jasné a logické argumenty, ktoré sú konzistentné a navzájom si neodporujú.

8. Ako odvolací dôvod žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu, alebo aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

9. Vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na zmluvný úrok z úveru po zosplatnení úveru (po 19.04.2018) do zaplata odvolací súd uvádza, že predmetná úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou dňa 02.06.2014 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, v ktorej žalobca vystupuje v postavení dodávateľa v rámci predmetu svojej obchodnej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Odvolací súd uvádza, že úver je absolútnym obchodom; predmetná vec sa však týka záväzkovo - právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah.

10. Odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil nepriznanie úroku 7,90 % zo sumy 10 896,81,- eur od 20.04.2018 do zaplata. Pri uplatňovaní nárokov zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere po zosplatnení úveru pre porušovanie povinností dlžníkom je potrebné vychádzať z toho, že úrok je odplata za užívanie požičaných peňazí.

Odvolací súd uvádza, že ust. § 565 OZ upravuje iba splatnosť dohodnutého plnenia záväzku, nie je ustanovením upravujúcim zánik záväzku. Záväzok z úverovej zmluvy preto zosplatnením nezániká. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 6Cdo/118/2020 zo dňa 26.08.2020, sp. zn. 8Cdo/135/2020 zo dňa 26.08.2020, sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020) uviedol, že zosplatnenie je inštitúci slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa minimálne na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania.

Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

Zmluvne dohodnuté úroky a úroky z omeškania majú odlišnú funkciu. Súdny dvor v rozsudku C-192/20 zo dňa 10.06.2021 uviedol, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností, a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku. Ďalej Súdny dvor poznamenal, že bežné úroky majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej splatenia. Obdobný názor vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019 keď poukázal na funkciu zmluvných úrokov a funkciu úrokov z omeškania so záverom, že nárok na bežné úroky je až do úplného splatenia úveru ako aj na možnosť kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

11. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že keďže došlo k zosplatneniu z vôle žalobcu, zmenil sa pôvodný zmluvný vzťah medzi sporovými stranami a žalovanej vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi vyčíslený peňažný dlh spolu so zákonnou výškou úroku z omeškania podľa

občianskoprávných predpisov a iný nárok žalobcu je nedôvodný a odporuje vyššie uvedeným názorom najvyšších súdnych autorít a už aj ustálenej súdnej praxi.

Odvolačný súd poznamenáva, že vychádzajúc z logiky, princípu bezrozpornosti právneho poriadku by nemal, za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, zodpovedať iný záver ako ten, že neexistuje rozumný dôvod pre to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol, minimálne za zmluvou pôvodne dohodnuté obdobie ako doba trvania zmluvy. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou totiž disponuje, zmluvné povinnosti porušil, z porušenia povinnosti profitovať nemôže keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné konštatovať, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil.

Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je pre nedostatok zistenia skutkového stavu vo vzťahu k úrokom a nevykonania žiadneho dôkazu nepreskúmateľné. Pre chýbajúci skutkový stav zistený prvoinštančným súdom o nároku na úroky nemohol rozhodnúť odvolací súd.

13. Keďže rozsudok je nepreskúmateľný, odvolací súd ho vrátane výroku o trovách konania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

14. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby v rozsahu zodpovedajúcim zrušeniu rozsudku. Pri opätovnom posudzovaní veci sa zameria na ustálenie skutkového stavu v potrebnom rozsahu vo vzťahu k uplatneným úrokom za úver a právne vec posúdi v súlade s prezentovaným názorom odvolacieho súdu.

Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ust. § 220 ods. 2 CSP s tým, že sa vyrovná s odvolacími námietkami, podstatnými argumentmi strán sporu.

V novom rozhodnutí rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP)

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.